

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania A. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

o prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 14 listopada 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 6 lipca 2017 r., sygn. akt III AUa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) na rzecz adwokata J. T. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych), powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej ubezpieczonemu w postępowaniu kasacyjnym,

3. odstępuje od obciążania wnioskodawcy kosztami zastępstwa procesowego strony przeciwnej w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 6 lipca 2017 r., sygn. akt III AUa (...), oddalił apelację ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 23 maja 2016 r., sygn. akt VII U (...), oddalającego odwołanie ubezpieczonego od decyzji

Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 23 grudnia 2015 r. odmawiającej ubezpieczonemu A. N. prawa do emerytury.

Wyrok Sądu Apelacyjnego ubezpieczony, reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, zaskarżył w całości. Zarzucono naruszenie przepisów postępowania, to jest: (-) art. 382 k.p.c. w związku z art. 381 k.p.c. przez pominięcie przez Sąd drugiej instancji dowodów zgłoszonych przez ubezpieczonego na etapie postępowania apelacyjnego, tj. z dokumentacji zdjęciowej zgłoszonej w piśmie z dnia 18 listopada 2016 r.; (-) art. 382 k.p.c. w związku z art. 381 k.p.c. przez pominięcie przez Sąd drugiej instancji nowych faktów powołanych przez skarżącego, to jest wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach przy zakładaniu urządzeń melioracyjnych w Rejonowym Przedsiębiorstwie Melioracyjnym w N. w okresie od 16 sierpnia 1971 r. do 31 sierpnia 1973 r. i nieprzeprowadzenie stosownego postępowania dowodowego mającego na celu zweryfikowanie przedmiotowej okoliczności i poczynienie prawidłowych ustaleń przez Sąd drugiej instancji; (-) art. 382 k.p.c. w związku z art. 381 k.p.c. przez nierozpoznanie wszystkich zarzutów podniesionych przez powoda w apelacji od wyroku Sądu pierwszej instancji; (-) art. 382 k.p.c. w związku z art. 381 k.p.c. przez pominięcie przez Sąd drugiej instancji zgłoszonego przez ubezpieczonego na etapie postępowania apelacyjnego wniosku o przeprowadzenie dowodu z uzupełniającego przesłuchania ubezpieczonego na nowo powołane fakty i dowody. Ponadto, zarzucono naruszenie przepisów prawa materialnego – to jest art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.; dalej ustawa emerytalna) w związku z art. 32 tej ustawy w związku z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.; dalej rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.) przez błędną ich wykładnię zasadzającą się na uznaniu, że pracownik nie wykonuje pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, jeżeli sporadycznie lub sezonowo wykonuje pracę inną niż w szczególnych warunkach, w tym samym zakładzie pracy, a w konsekwencji niezastosowanie wskazanych przepisów, pomimo spełnienia przez skarżącego wymaganych

ustawowo przesłanek do przyznania mu prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Skarżący uzasadnił wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej. Istotne zagadnienie prawne, w ocenie skarżącego, sprowadza się do pytania, czy na gruncie art. 184 związku z art. 32 ustawy emerytalnej w związku z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. – w przypadku wykonywania pracy na rzecz danego pracodawcy – czasowe i sporadyczne powierzenie innej pracy na rzecz tego samego pracodawcy skutkuje koniecznością przyjęcia, że pracownik nie wykonywał pracy w sposób stały i w pełnym wymiarze czasu pracy; czy na gruncie wskazanych wyżej przepisów wykonywanie pracy w warunkach szczególnych ujętej rozporządzeniu na różnych „etapach produkcji” może skutkować uznaniem, że pracownik nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych. Skarżący stwierdził, że w judykaturze można odnaleźć wzajemnie sprzeczne orzeczenia. Wskazano, że bezsprzecznie umieszczenie w dokumentacji pracowniczej jednego z wymienionych w wykazie A (załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.) stanowisk pracy stanowi niejako automatyczną przesłanką zakwalifikowania tej pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach. Natomiast w przypadku pracy rzeczywiście wykonywanej w szczególnych warunkach i braku wskazania tej okoliczności w dokumentacji pracowniczej przez wpisanie ogólnego profilu wykonywanej działalności, np. pracownik fizyczny, dla potencjalnego ubezpieczonego stanowi to niezwykle istotną przeszkodę „w procesie ubiegania się o uznanie swoich praw i uzyskania względniejszej ochrony emerytalnej”. Z problemem tym skarżący związał zagadnienie wartościowania dowodów z dokumentów kosztem dowodów z zeznań świadków – wskazując, że upływ czasu związany z wykonywaniem pracy oddziałuje negatywnie na jakość zeznań świadków, co ułatwia nadanie prymatu sporządzonej nierzadko nierzetelnie dokumentacji pracowniczej, co w efekcie w istocie pozbawia możliwości przeprowadzenia dowodu przeciwko osnowie dokumentu. Skarżący stwierdził, że w celu usunięcia tej przeszkody prawnej należy jednoznacznie określić korelację sporządzonej dokumentacji z zeznaniami świadków i zaprezentować swoisty rodzaj tej wykładni, w szczególności określić

zasady przyznawania wiary określonym dowodom, które w części mogą się pokrywać, w części różnić z ustaleniami poczynionymi w dokumentach. Dodatkowo, skarżący wskazał na problem oceny czasowego wykonywania przez pracownika innej pracy niż w szczególnych warunkach oraz wpływu tej okoliczności na kwalifikację całego okresu pozostawania na określonym stanowisku. Wskazał na rozbieżności w zakresie: 1) rodzaju prac, jakie oprócz wiodących dla danego stanowiska pracy wykonuje pracownik, 2) częstotliwości ich wykonywania oraz kwestii, czy są one nierozdzielnie związane z wykonywaną podstawową pracą. W tym zakresie skarżący podniósł, że część orzecznictwa sprowadza się do uznania, że do czynności związanych z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych należy zaliczyć nie tylko wprost wyrażone w wykazie rozporządzenia czynności, lecz również czynności poboczne, które nierozdzielnie połączone są z wykonywaniem tej wiodącej pracy. Warunkiem uznania tych czynności za nieistotne dla całego okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach jest zaistnienie przesłanki incydentalności, krótkotrwałości i uboczności wykonywania tych czynności (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2013 r., I UK 166/13 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 r., II UK 233/11). Z kolei, według odmiennej interpretacji, nie jest dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika (wyrok Sądu Najwyższego z 12 lipca 2011 r., II UK 2/11).

W ocenie skarżącego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd drugiej instancji dopuścił się wielu rażących uchybień prawa procesowego jak i materialnego, powielając także między innymi uchybienia Sądu pierwszej instancji. Zdaniem skarżącego, Sąd drugiej instancji nie rozpoznał zgłoszonych w apelacji wniosków dowodowych, których przeprowadzenie przyczyniłoby się do wydania prawidłowego rozstrzygnięcia w tej sprawie. Ponadto, Sąd zarówno pierwszej, jak i drugiej instancji dopuściły się naruszenia istotnych przepisów prawa materialnego – to jest art. 184 w związku z art. 32 ustawy emerytalnej w związku § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, które nie zostały uiszczone całości oraz części.

Organ rentowy, w odpowiedzi na skargę kasacyjną, wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, a także o zasądzenie od ubezpieczonego na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tym samym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z wymienionych wyżej okoliczności, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 maja 2015 r., II PK 39/15, LEX nr 2021948).

Skarżący wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnił występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej.

Co do przesłanki przedsądu określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p., to podkreślić należy, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. W konsekwencji nie można uznać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeśli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii przedstawianej w skardze i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNAPiUS – wkładka z 2003 nr

13, poz. 5; z 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, z 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468; z 19 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578).

Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, że prawo do emerytury w wieku niższym od powszechnego z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest ściśle związane z szybszą utratą zdolności do zarobkowania z uwagi na szczególne warunki lub szczególny charakter pracy. Praca taka, świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też wykonująca ją osoba ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni. Prawo to stanowi przywilej i odstępstwo od zasady wyrażonej w art. 27 ustawy emerytalnej, a zatem regulujące je przepisy należy wyklądać w sposób gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego to odstępstwo (por. między innymi wyroki z 22 lutego 2007 r., I UK 258/06, OSNP 2008 nr 5-6, poz. 81; z 17 września 2007 r., III UK 51/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 328; z 6 grudnia 2007 r., III UK 62/07, LEX nr 375653; z 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, LEX nr 483283; z 13 listopada 2008 r.; z 5 maja 2009 r., I UK 4/09, LEX nr 509022). W związku z tym nie jest dopuszczalne uwzględnianie przy ustaleniu okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika. Od tej reguły istnieją odstępstwa. Pierwsze z nich dotyczy sytuacji, gdy inne równocześnie wykonywane prace stanowią integralną część (immanentną cechę) większej całości dającej się zakwalifikować pod określoną pozycję załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (zob. przywołane wyżej wyroki Sądu Najwyższego: z 6 grudnia 2007 r., III UK 62/07; z dnia 5 maja 2009 r., I UK 4/09, oraz wyrok z 11 marca 2009 r., II UK 243/08, LEX nr 550990 i tam powołane orzecznictwo). Drugie odstępstwo dotyczy przypadków, gdy czynności wykonywane w warunkach nienarażających na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia mają charakter incydentalny, krótkotrwały, uboczny (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego: z 22

stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75 oraz z 22 kwietnia 2009 r., II UK 333/08, LEX nr 1001310).

Istotne zatem znaczenie mają okoliczności danej sprawy, dające odpowiedź na pytanie, czy w konkretnym przypadku można zakwalifikować ustalone czynności (wykonywane w warunkach nienarażających na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia) jako incydentalne, uboczne albo też stanowiące konieczny element całego zadania świadczonego w ramach pracy w szczególnych warunkach (czynności przygotowawcze, kończące, immanentnie związane z całym zadaniem, np. przygotowanie warsztatu pracy, materiałów, itp.) czy też jako czynności autonomiczne, niezależne od czynności mających charakter świadczonych w szczególnych warunkach w rozumieniu rozporządzenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 12 kwietnia 2012 r., II UK 233/11, OSNP 2013 nr 7-8, poz. 86).

Przedstawione orzecznictwo rozstrzyga podnoszoną przez skarżącego kwestię „czasowego i sporadycznego powierzenia innej pracy” (innej niż wykonywana w warunkach szczególnych) oraz wykonywania „czynności pobocznych, które nierozzerwalnie połączone są z wykonywaniem tej wiodącej pracy”, czyli czynności stanowiących immanentną cechę większej całości którą da się zakwalifikować do pracy w warunkach szczególnych.

Jeśli zaś chodzi o problem określenia zasad przyznawania wiary określonym dowodom - z dokumentów i z zeznań świadków oraz zachodzących między nimi korelacji, to odnosi się on wprost do oceny dowodów art. 233 § 1 k.p.c. Wyłączenie w art. 398³ § 3 k.p.c. z podstaw skargi kasacyjnej zarzutów dotyczących oceny dowodów pozbawia skarżącego możliwości powoływania się na zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 § 1 k.p.c. Przepis art. 398³ § 3 k.p.c. wprawdzie nie wskazuje *expressis verbis* konkretnych przepisów, których naruszenie, w związku z ustalaniem faktów i przeprowadzaniem oceny dowodów, nie może być przedmiotem zarzutów wypełniających drugą podstawę kasacyjną, nie ulega jednak wątpliwości, że obejmuje on art. 233 k.p.c., bowiem właśnie ten przepis określa kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., V CSK 11/06, LEX nr 230204; z 4 stycznia 2007 r., V CSK 364/06, LEX nr 238975; z 5 września 2008 r., I UK 370/07, LEX nr 785533; z 23 listopada 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006 nr 4, poz. 76; z

19 października 2010 r., II PK 96/10, LEX nr 687025; z 24 listopada 2010 r., I UK 128/10, LEX nr 707405 oraz z 24 listopada 2010 r., I PK 107/10, LEX nr 737366). Oznacza to, że spór o ocenę poszczególnych dowodów i ustalenie stanu faktycznego nie może być przenoszony do postępowania przed Sądem Najwyższym, który jest związany – zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. – ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z 29 października 2008 r., IV CSK 228/08, LEX nr 475287). Skoro zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie może stanowić podstawy skargi kasacyjnej, to zagadnienie prawne formułowane na jego tle nie może stanowić podstawy do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Odnosząc się do przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., należy zauważyć, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika ona zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 45310; z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494; z 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; wyrok Sądu Najwyższego z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Jeżeli więc przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania miałaby być okoliczność, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁴ § 1 w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), skarżący powinien w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia, koncentrując się na wykazaniu kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Podkreślić też należy, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa

materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Ma to szczególne znaczenie w sytuacji, w której oczywista zasadność skargi kasacyjnej miałaby polegać na oczywistym naruszeniu przepisów procesowych, gdyż, stosownie do art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., skargę można oprzeć na naruszeniu przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Skarżący więc musi wykazać, że następstwa wytkniętej w skardze wadliwości postępowania i orzekania były tego rodzaju (bądź skali), że kształtowały lub współkształtowały treść kwestionowanego w sprawie orzeczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 lutego 1997 r., I CKN 57/96, OSNC 1997 nr 6-7, poz. 82; z 24 października 2006 r., II PK 38/06, LEX nr 950620 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z 17 marca 2006 r., I CSK 63/05, LEX nr 179971; z 5 grudnia 2007 r., II PK 103/07, LEX nr 863973; z 16 czerwca 2011 r., III UK 213/10, LEX nr 950436).

Zauważyć też należy, że ustawodawca nieprzypadkowo, konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko

wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyslać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w sprawie zachodzą (postanowienia: Sądu Najwyższego z 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007; z 10 marca 2008 r., III UK 4/08, LEX nr 45929; z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 404134 i z 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 406392).

Skarżący, uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, poprzestał na ogólnym twierdzeniu o rażących uchybieniach prawa procesowego i prawa materialnego. W celu wykazania rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego przez nierozpoznanie, pominięcie wniosków dowodowych, skarżący powinien wyjaśnić, w jaki sposób przeprowadzenie dowodów z dokumentacji fotograficznej czy uzupełniającego przesłuchania wnioskodawcy mogłoby wpłynąć na treść rozstrzygnięcia. Tymczasem wniosek dowodowy o uzupełniające przesłuchanie wnioskodawcy został zgłoszony na okoliczność wykonywania pracy w warunkach szczególnych w Rejonowym Przedsiębiorstwie Melioracyjnym w N. w okresie od 16 sierpnia 1971 r. do 31 stycznia 1973 r. w sytuacji, gdy okres tego zatrudnienia, uwzględniając podstawę faktyczną zaskarżonego wyroku, nie jest wystarczający do spełnienia przez skarżącego przesłanki co najmniej 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. Z kolei w przypadku zarzutu nierozpoznanie wniosku o przeprowadzenie dowodu z dokumentacji fotograficznej, skarżący nie sprecyzował nawet, jakiego okresu zatrudnienia wniosek ten ma dotyczyć. Skarżący nie wykazał zatem wpływu ewentualnych naruszeń prawa procesowego na wynik rozstrzygnięcia w tej sprawie.

Co do zarzutu naruszenia „istotnych przepisów prawa materialnego” zgłoszonego w kontekście twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, zarzut ten nie został w ogóle uzasadniony w ramach wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Uwzględniając powyższe, skarżący nie wykazał oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. oraz odpowiednio stosowanego art. 102 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

Uwzględniając wniosek pełnomocnika skarżącego o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, o kosztach wywołanych wniesieniem skargi kasacyjnej orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o advokaturze (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 2368) oraz § 4 oraz § 16 ust. 4 pkt 2 w związku z § 15 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016 r., poz. 1714), oraz art. 108 § 1 k.p.c. - stosowanych w związku z art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

Uwzględniając sytuację życiową i materialną skarżącego, na podstawie art. 102 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c., odstąpiono od obciążania go kosztami postępowania kasacyjnego.